

Lausunto

02.02.2024

Asia: VN/34119/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (asiakastietolaki) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko 3 §:n 1 momentin 11 kohtaan ehdotettua muutosta (palvelunantajan määritelmä)?

Kyllä. Perustelee:

Kannatatteko 54 §:n ehdotettua muutosta (lähetteen ja hoitopalautteen luovuttaminen)?

Kyllä. Perustelee: [§54 suunniteltu muutos on tarkoitukseltaan erittäin kannatettava, mutta nyt pykälän nimessä puhutaan vastaanottajan oikeudesta saada tieto ja itse pykälässä lähetteen antajan oikeudesta luovuttaa tarvittavat potilastiedot. Onko tämä ristiriitaista ja tulisiko pykälän tekstissä mainita, että tarvittavat potilastiedot voi luovuttaa asiayhteydestä ilmenevän suostumuksen perusteella?]

Kannatatteko 57 §:n ehdotettua muutosta (tiedonsaantioikeuden toteuttaminen tietojärjestelmän avulla)?

Kyllä. Perustelee: [Tiedonsaantioikeuden toteuttaminen tietojärjestelmän avulla sujuvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön asiakas- ja potilastiedon käyttöä]

Kannatatteko 64 §:n ehdotettua muutosta (terveydenhuollon sosiaalityöntekijän tiedonsaantioikeus)?

Kyllä. Perustelee: [Tiedonsaantioikeus edistäisi potilaan oikeuksien turvaamista ja voisi ehkäistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuuden tarvetta, jos tarvittavan ohjauksen ja neuvonnan saa terveydenhuollossa asioimisen yhteydessä.]

Kannatatteko 97 §:n ehdotettua muutosta (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjaustehtävä)?

Kyllä. Perustelee:

Kannatatteko 102 §:n ehdotettuja siirtymäaikojen muutoksia?

Kyllä. Perustelee: [Kannatamme siirtymäaikojen muutosta, mutta esitetynlaisina ne eivät ole riittävät. Asiakastietolakilakokonaisuus pitää sisällään portaittaisen etenemislogiikan kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden käyttöönoton osalta, mutta vaatimusten hajautuessa eri ajankohtiin, on kokonaisuuden seuranta ja hallinta haasteellista. Tietojärjestelmien kehitystyön osalta portaittaisuus antaa mahdollisuuden tietojärjestelmäkehityksen kohdentamiselle painopisteittäin, mutta ammattihenkilöiden näkökulmasta kokonaisuus on pirstaleinen ja sekava siihen saakka, kunnes koko uudistus on viety läpi niin tietojärjestelmiin, kuin käytännön toimintaan. Portaittainen Kanta-liityntävelvoite vaatii työntekijää toimimaan sekä vanhan käytännön, jossa toimitaan ilman Kanta-palveluita, että uuden Kanta-palveluita hyödyntävän toimintatavan mukaisesti samaan aikaan. Siirtymäaika ja yhdenaikainen käyttö voi venyä pitkäksi, sillä työntekijät toimivat laajoissa rooleissa toimien samaan aikaan useamman palvelutehtävän roolissa, esimerkiksi lapsiperheiden palvelut ja perheoikeudelliset palvelut, joiden siirtymävelvoite poikkeaa toisistaan yli vuodella. Mielestämme siirtymäaikojen muutokset eivät ole riittävät turvaamaan sosiaalihuollon Kanta-palvelujen käyttöönottoa hyvinvointialueilla lakisääteisessä aikataulussa. Näemme hyvänä, että liittymisvelvoitetta siirretään. Tällöin asiakas- ja potilastietojärjestelmähankinnoille, sekä ammattilaisten kouluttamiselle ja käytännön toimintatapamuutoksille annetaan lisää aikaa, mutta ajatteleme, että siirtymäaika ei ole riittävä. Näkemyksemme mukaan aikarajojen ja liityntävelvoitteiden yhdenaikaistaminen palvelisi paremmin sosiaalihuollossa työskenteleviä ammattilaisia siirtämällä velvoitetta esimerkiksi ajankohtaan 1.1.2026. Vammaispalvelujen osalta tulisi huomioida 1.1.2025 voimaantuleva vammaispalvelulaki, joka vaatii palvelujen järjestäjältä lakimuutoksen huomioimisen palveluita järjestettäessä. Tässä tilanteessa olisi perusteltua siirtää vammaispalvelun osalta Kanta-velvoitetta vuodella eteenpäin toteutettavaksi 1.9.2026. Jatkuva muutos on kuormittavaa ja muutosvaateiden yhdenaikaistamisen toisi kokonaisuuteen kaivattua selkeyttä.]

Korhonen Leena
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote